

Πολιτική για την προστασία από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση (στο πεδίο)

Εισαγωγή

Η ActionAid **δεν ανέχεται καμία μορφή κακοποίησης, εκμετάλλευσης ή βλάβης σε βάρος δικαιούχων, μελών κοινοτήτων ή ενηλίκων που διατρέχουν κίνδυνο** (ως ενήλικος που διατρέχει κίνδυνο νοείται κάθε άτομο ηλικίας άνω των 18 ετών που, για σωματικούς, κοινωνικούς, οικονομικούς ή περιβαλλοντικούς λόγους, είναι πιο ευάλωτος στην κακοποίηση, στην εκμετάλλευση ή σε άλλη βλάβη).

Σκοπός της παρούσας πολιτικής είναι να διασφαλίζει την ύπαρξη διαδικασιών για την προστασία των δικαιούχων και των κοινοτήτων με τις οποίες συνεργαζόμαστε, μεταξύ άλλων ενηλίκων που διατρέχουν κίνδυνο, από σεξουαλική κακοποίηση ή εκμετάλλευση ή άλλη επιβλαβή και ανάρμοστη συμπεριφορά για τις οποίες ευθύνεται είτε κάποιο μέλος της ActionAid είτε κάποιος εκπρόσωπος της ActionAid.

Κάθε πτυχή του έργου μας πρέπει να υλοποιείται με τρόπο που εγγυάται τα δικαιώματα και την αξιοπρέπεια των δικαιούχων, των μελών κοινοτήτων και των ενηλίκων που διατρέχουν κίνδυνο. Δεσμευόμαστε ότι στην επαφή μας μαζί τους θα διασφαλίζουμε όχι μόνο ότι δεν κινδυνεύουν, αλλά και ότι είναι ασφαλείς να ασκούν τα δικαιώματά τους και να γίνονται ενεργοί φορείς της αλλαγής.

Η ActionAid:

1. **Απαγορεύει αυστηρά στα μέλη του προσωπικού και σε άλλους εκπροσώπους να επιδίδονται σε οποιαδήποτε μορφής σεξουαλική δραστηριότητα με δικαιούχους** (άτομα που λαμβάνουν άμεσα βοήθεια από την ActionAid ή συμμετέχουν άμεσα σε δραστηριότητες προγραμμάτων).

Οι σχέσεις ή κάθε μορφής σεξουαλική δραστηριότητα με μέλη κοινοτήτων που δεν είναι δικαιούχοι (δηλαδή δεν λαμβάνουν άμεση βοήθεια από την ActionAid ή δεν συμμετέχουν άμεσα σε δραστηριότητες προγραμμάτων) δεν απαγορεύονται. Ωστόσο, τα μέλη του προσωπικού και άλλοι εκπρόσωποι οφείλουν να εξασφαλίζουν ότι μια τέτοια σχέση δεν είναι και δεν μπορεί να εκλαμβάνεται ως σχέση εκμετάλλευσης ή καταχρηστική. Αυτές οι σχέσεις πρέπει να τίθενται υπόψη του προϊσταμένου/διευθυντή χώρας/εκτελεστικού διευθυντή το συντομότερο δυνατό, ώστε αυτοί να συνεργάζονται με το μέλος του προσωπικού και να διαχειρίζονται τους πιθανούς κινδύνους. Στο πλαίσιο της εκτίμησης κινδύνου θα πρέπει να εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο η σχέση γίνεται αντιληπτή από την κοινότητα και κατά πόσον αυτό θα μπορούσε να εγκυμονεί κινδύνους για τη φήμη της οργάνωσης. Η διαχείριση γίνεται κατά περίπτωση.

2. **Απαγορεύει αυστηρά στα μέλη του προσωπικού και σε άλλους εκπροσώπους το αγοραίο σεξ.** Η ActionAid δεν προβαίνει σε κρίσεις για τους ανθρώπους που εκδίδονται. Ωστόσο, αναγνωρίζοντας το ενδεχόμενο σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης, και με γνώμονα τις βασικές αρχές της Μόνιμης Διοργανικής Επιτροπής (IASC) για την προστασία από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση, η ActionAid έχει απαγορεύσει αυτή τη δραστηριότητα.
3. **Απαγορεύει αυστηρά στα μέλη του προσωπικού και σε άλλους εκπροσώπους να επιδίδονται σε οποιαδήποτε μορφής σεξουαλική δραστηριότητα με παιδιά** (κάθε άτομο ηλικίας κάτω των 18

ετών ή μεγαλύτερο, εφόσον κάτι τέτοιο προβλέπεται από την τοπική νομοθεσία). Κανείς δεν μπορεί να επικαλείται ως δικαιολογία την εσφαλμένη εντύπωση ως προς την ηλικία.

Ασφαλέστερος σχεδιασμός προγραμμάτων

Τα μέλη του προσωπικού που είναι αρμόδια για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων ή έργων πρέπει να διασφαλίζουν ότι η διάσταση της σεξουαλικής παρενόχλησης, εκμετάλλευσης, κακοποίησης και της ασφάλειας λαμβάνεται υπόψη σε όλα τα στάδια του κύκλου ενός προγράμματος/έργου. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι δικαιούχοι και οι κοινότητες, μεταξύ άλλων οι ενήλικες που διατρέχουν κίνδυνο, μπορεί να ζημιωθούν εξαιτίας ανεπαρκώς σχεδιασμένων προγραμμάτων, έργων και συναφών δραστηριοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό:

Εξασφαλίζεται η ενεργός συμμετοχή των δικαιούχων και των κοινοτήτων, μεταξύ άλλων των ενήλικων που διατρέχουν κίνδυνο, στην εκτίμηση, στον σχεδιασμό, στην εφαρμογή, στην παρακολούθηση και στην αξιολόγηση προγραμμάτων, μέσω της συστηματικής χρήσης συμμετοχικών μεθόδων. Στο πλαίσιο της δέσμευσής μας για λογοδοσία, τα μέλη του προσωπικού πρέπει να βεβαιώνονται ότι οι πολιτικές και οι διαδικασίες γνωστοποιούνται στους δικαιούχους και στα μέλη των κοινοτήτων, μεταξύ άλλων στους ενήλικες που διατρέχουν κίνδυνο, προκειμένου αυτοί να παρέχουν ανατροφοδότηση και να συνεισφέρουν αποφασιστικά στην ανάπτυξη της προσέγγισής μας.

Αναγνωρίζεται ότι συχνά η σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση οφείλεται σε διακρίσεις λόγω φύλου και άλλες ανισότητες. Ως εκ τούτου, η ActionAid πρέπει να διασφαλίζει ότι οι αναπτυξιακές και ανθρωπιστικές δραστηριότητες διεξάγονται με τρόπο ευαισθητοποιημένο ως προς τη διάσταση του φύλου και με βάση μια διατομεακή φεμινιστική ανάλυση. Αυτή η διαδικασία περιλαμβάνει τη δημιουργία ξεχωριστών χώρων όπου οι γυναίκες, οι άνδρες, τα διεμφυλικά και τα μη δυαδικού φύλου άτομα μπορούν να διατυπώνουν τις ανησυχίες και να ανταλλάσσουν τις ιδέες τους.

Καθιερώνεται διαδικασία σαφούς εκτίμησης κινδύνου για όλα τα προγράμματα, που υπογραμμίζει τους κινδύνους σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης και τους κινδύνους για την ασφάλεια στο πλαίσιο των προγραμμάτων, και τη θέση σε εφαρμογή μέτρων για την αντιμετώπιση των κινδύνων στα σχέδια προγραμμάτων (π.χ. αναζήτηση τόπου και χρόνου διεξαγωγής των δραστηριοτήτων, αξιολόγηση του προσωπικού -μεταξύ άλλων των οδηγών, των συνεργατών-, επίγνωση των κινδύνων, εξασφάλιση ότι οι υπηρεσίες είναι ασφαλείς και προσβάσιμες κ.λπ.). Η εκτίμηση κινδύνου θα πρέπει να πραγματοποιείται στο στάδιο σύλληψης ενός έργου, να επανεξετάζεται τακτικά στο πλαίσιο τυποποιημένων δραστηριοτήτων παρακολούθησης και να παρακολουθείται από τα ανώτερα διοικητικά στελέχη/την ομάδα ηγεσίας και το Διοικητικό Συμβούλιο.

Όλα τα αναπτυξιακά και ανθρωπιστικά προγράμματα περιλαμβάνουν μηχανισμούς καταγγελιών και διαδικασίες υποβολής αναφοράς σε επίπεδο κοινότητας, που σχεδιάζονται σε συνεργασία με τις κοινότητες. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να διευκολύνεται η διατύπωση των ανησυχιών, τόσο εντός, όσο και εκτός της οργάνωσης, ενώ ο μηχανισμός πρέπει να είναι διαφανής και προσβάσιμος στις υποστηριζόμενες κοινότητες και να εξασφαλίζει την έγκαιρη και σθεναρή ανταπόκριση στις εκφραζόμενες ανησυχίες.

Εξασφαλίζεται ότι η παροχή βοήθειας σε πληγέντες βασίζεται στην προσέγγιση της ActionAid με επίκεντρο τους/τις επιζώντες/-ώσες.

Εξασφαλίζεται ότι **όλα τα μέλη του προσωπικού και άλλοι εκπρόσωποι** αναγνωρίζουν την ευθύνη τους, αφενός να διατηρούν ένα περιβάλλον ελεύθερο από σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση και αφετέρου **να αναφέρουν οποιαδήποτε κακοποίηση την οποία υποψιάζονται** ή της οποίας έχουν γίνει μάρτυρες, είτε εντός είτε εκτός ActionAid, σύμφωνα με τα πρωτόκολλα υποβολής αναφοράς που περιγράφονται στην παρούσα πολιτική.

Εξασφαλίζεται ότι ένα **αντίγραφο της παρούσας πολιτικής συνοδεύει όλα τα μνημόνια συμφωνίας των συνεργατών** και τις συζητήσεις που διενεργούνται με τους συνεργάτες, με σκοπό την περαιτέρω εμπέδωση της κατανόησης και της συμμόρφωσης.

Οφείλουν να υποβάλλουν αμέσως σχετική αναφορά τα μέλη του προσωπικού ή άλλοι εκπρόσωποι της ActionAid που ανησυχούν ότι ένας δικαιούχος ή ένα μέλος κοινότητας, μεταξύ άλλων ένας ενήλικος που διατρέχει κίνδυνο, έχει κινδυνεύσει ή κινδυνεύει από κακοποίηση, εκμετάλλευση ή βλάβη με οποιονδήποτε τρόπο.

Δεν είναι υποχρεωμένοι να προβαίνουν σε αναφορά της δικής τους εμπειρίας, σύμφωνα με την προσέγγιση της ActionAid με επίκεντρο τους/τις επιζώντες/-ώσες, **τα ίδια τα άτομα που έχουν υποστεί σεξουαλική παρενόχληση, εκμετάλλευση ή κακοποίηση.**

Η ActionAid εγγυάται ανά πάσα στιγμή την τήρηση της ασφάλειας, της αξιοπρέπειας και των δικαιωμάτων κάθε επιζώσας/επιζώντα. Δεν υπάρχει χρονικός περιορισμός για το πότε μπορεί κάποιος να διατυπώσει την ανησυχία του σχετικά με κάτι που έχει βιώσει.

Ένα άτομο μπορεί να διατυπώσει καταγγελία, ακόμη και αν δεν έχει αποδεικτικά στοιχεία πέραν της δικής του εμπειρίας, δεδομένου ότι η σεξουαλική παρενόχληση, εκμετάλλευση και κακοποίηση συμβαίνουν συνήθως μακριά από τα βλέμματα του κόσμου και επομένως είναι δύσκολο να υπάρχουν αποδείξεις (π.χ. μάρτυρας). Η ActionAid συνεργάζεται με επιζώντες/-ώσες και καταγγέλλοντες/-ουσες, προκειμένου να κατανοεί τον τρόπο με τον οποίο επιθυμούν να αντιμετωπιστεί η ανησυχία ή η καταγγελία τους.

Διαδικασία υποβολής αναφοράς

Οι ωφελούμενοι των προγραμμάτων μας, όπως και τα μέλη προσωπικού και άλλοι εκπρόσωποι της ActionAid, μπορούν να διατυπώνουν τις ανησυχίες τους ή να υποβάλουν καταγγελία για θέματα σχετικά με τη σεξουαλική παρενόχληση, εκμετάλλευση, κακοποίηση και τη διασφάλιση, είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων ή τηλεφώνου:

- Στο πρόσωπο αναφοράς για τη σεξουαλική παρενόχληση, εκμετάλλευση, κακοποίηση και τη διασφάλιση elli.thoua@actionaid.org
- Σε οποιονδήποτε/οποιαδήποτε εργαζόμενο/-η της ActionAid αισθάνονται πιο άνετα, οι οποίοι οφείλουν να ενημερώσουν άμεσα το πρόσωπο αναφοράς για τη σεξουαλική παρενόχληση, εκμετάλλευση, κακοποίηση και τη διασφάλιση
- Στον/ην διευθυντή/-τρια, προϊστάμενό/-η τους, υπεύθυνο/-η διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού, εάν είναι μέλη του προσωπικού ή άλλοι εκπρόσωποι της ActionAid.

Επισκέψεις

- Σε περίπτωση επίσκεψης, οι υποστηρικτές, οι χορηγοί και άλλοι **επισκέπτες θα πρέπει να ενημερώνονται εκ των προτέρων** σχετικά με τις αξίες και τον κώδικα δεοντολογίας της ActionAid (με αντίγραφο προς υπογραφή), την *Πολιτική για την Προστασία και τη Διασφάλιση των Δικαιωμάτων του Παιδιού* και την προσέγγιση για τη σεξουαλική παρενόχληση, εκμετάλλευση, κακοποίηση και τη διασφάλιση (και να λαμβάνουν οδηγίες σχετικά με τη συλλογή περιεχομένου, τις κατάλληλες συμπεριφορές και τον τρόπο διατύπωσης των ανησυχιών).
  - Η **συλλογή περιεχομένου** πρέπει να πραγματοποιείται από εξουσιοδοτημένα μέλη του προσωπικού ή εκπροσώπους. Λόγω των κινδύνων που εγκυμονεί η συλλογή και ο διαμοιρασμός περιεχομένου εκτός των διαδικασιών της ActionAid, συνιστάται ιδιαίτερως στα μέλη του προσωπικού, στους συνεργάτες, στους εθελοντές ή τους επισκέπτες ενός προγράμματος να μην προβαίνουν σε λήψη φωτογραφιών/βίντεο για προσωπική χρήση. Όλοι οι επισκέπτες πρέπει να ενημερώνονται προτού ταξιδέψουν σχετικά με την προσέγγιση της ActionAid ως προς τη συλλογή περιεχομένου, καθώς και σχετικά με τα δικαιώματα και την προσέγγιση βάσει κινδύνου της οργάνωσης, προκειμένου να γίνονται απολύτως κατανοητοί οι λόγοι για τους οποίους τηρούμε αυτή τη στάση.
  - Εφόσον επιθυμούν **να επισκεφθούν ένα παιδί του οποίου είναι Ανάδοχοι** σε κάποια χώρα που χρηματοδοτεί το έργο της ActionAid, οι υποστηρικτές και οι χορηγοί είναι υποχρεωμένοι να υποβάλλονται σε έλεγχο του ποινικού μητρώου τους από τη χώρα της ActionAid με την οποία συνεργάζονται και να επωμίζονται το σχετικό κόστος.
  - Οι χώρες που χρηματοδοτούν το έργο της ActionAid θα πρέπει να συμβουλεύουν τους υποστηρικτές **να μην αναρτούν φωτογραφίες ή στοιχεία των παιδιών των οποίων είναι Ανάδοχοι στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης**. Αυτό είναι αναγκαίο για την προστασία των παιδιών και της ιδιωτικής τους ζωής. Οι συμβουλές αυτές θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στον αρχικό Φάκελο Αναδοχής (Welcome Pack).
  - Η χώρα της ActionAid που φιλοξενεί τον υποστηρικτή ή τον χορηγό δεν επιτρέπεται να αφήνει το παιδί μόνο με τον υποστηρικτή ή τον χορηγό.
  - Το παιδί δεν πρέπει να μεταφέρεται εκεί όπου βρίσκεται ο υποστηρικτής. Αντιθέτως, ο υποστηρικτής θα πρέπει να επισκέπτεται το παιδί και την οικογένειά του σε δημόσιο χώρο, παρουσία μελών του προσωπικού της ActionAid.
  - Εάν ένας χορηγός επιθυμεί να συλλέξει ιστορίες ή οπτικό υλικό από ένα παιδί ή μια κοινότητα, πρέπει να συνεργαστεί στενά με τα μέλη του προσωπικού της χώρας και να σεβαστεί τις σχετικές οδηγίες της ActionAid. Όλα τα προϊόντα πρέπει να συμφωνούνται εξ αρχής και να λαμβάνουν την έγκριση της ActionAid. Ένα μέλος του προσωπικού της ActionAid πρέπει να είναι παρόν ανά πάσα στιγμή.
  - Κατά την επίσκεψη σε ένα παιδί, ο χορηγός ή ο υποστηρικτής θα πρέπει πάντοτε **να συνοδεύονται από μέλος του προσωπικού της ActionAid**.
-